

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőnycim: „Délbácska“, Novisad

AD. 1925 SZEPTEMBER 18.

PÉNTEK

216. szám

Előfizetési ára: egy hóra 35, három hóra 105, fél évre 210 és egész évre 420 dinár. Kéziratokat nem adjuk vissza. Egyes szám ára: 1-50 dinár

Egyesült Európai Adós Államok

Amerika nem engedi el követeléseit. Az európai hatalmak, Amerika szövetségei a háboruban mindent elkövettek, hogy ne kelljen fizetniök, huzzák-halasztották a dolgot, kértek, könyörögtek, felháborodtak. Mindhiába. Amerika fölénye tudatában nyugodtan várt. A világ aranya pénztáiraiban összehalmozva, Európa rongyokban — az amerikai kormány mértani pontossággal kiszámíthatta, mikor fognak az adós országok fejüket bűnbánóan lehajtva adósságuk megfizetése céljából jelentkezni. Mielőtt ez a pillanat elérkezett, Amerika sürgetni kezdett s íme sorjában jelentkeznek az adósok, s boldogok, ha Amerika kegyesen nekik ajánlódokozza a hátralékos kamatokat s hosszú törlesztési időt engedélyez.

A sors Anglia nyitotta meg már két évvel ezelőtt. Az angol banktőke, amely a háboru előtt a világ összes pénzpiacain uralkodott, nehezen nyugodott bele a régi vezető szerep elvesztésébe. Eleinte úgy látszott, hogy ez a vágyakozás hiábavaló, a szerepét Amerika fogja átvenni. De rövid idő múlva kiderült, hogy a remény nem egészen alaptalan. Az amerikai piac, amely a háboru előtt Angliának volt az adósa, rendkívüli hatalomra tett ugyan szert, de azért nem képes ennek a gigászi feladatnak az ellátására s az angol finánckapitalizmusnak még volt kilátása arra, hogy elvesztett pozíciója egy jelentékeny részét visszaszerezheti. Ennek előfeltétele volt azonban, hogy az angol pénz, a font újra elérje az aranyparitást. Az olyan valuta, amelynek 12—15 százalék diszkontója van s amellyel értéke napról-napra ingadozik, nem alkalmas arra, hogy a világforgalmat lebonyolítsa, s nemzetközi értékmérőül szolgáljon. A stabilizálás azonban csak Amerika hozzájárulásával volt lehetséges — a font árfolyama lassanként emelkedni kezdett s ez év elején az Angol Bank visszatért az aranyvalutára s felvette a készfizetéseket.

Az angol kormány eme lépése súlyos csapás volt a többi szövetséges államokra. Igen előkelő közbizalmú és politikuskok fejezték ki azt a kívánságot, hogy érvénytelenítsék az összes háborus adósságokat. Amerika engedje el összes követeléseit azzal a feltétellel, hogy viszont az európai nagyhatalmak is hasonlóképpen cselekedjenek a saját adósaikkal szemben és hogy Németország mentessék fel a jövőteli összegek fizetése alól. Ez olyan nagyszabású eszme volt, hogy jelentősre vetekedett a Wilson-féle programmal s az az amerikai államférfi, aki ennek a tervnek meg tudta volna nyerni a közvéleményt, méltán lett volna nevezhető az emberiség egyik legnagyobb jótettőjének. Anglia „egyéni akciójával” ez a lehetőség összeomlott, az angol konzervatívpart megbontotta az eladósodott népek szolidaritását. Most már tisztára időkérdés volt, mikor követik a többiek is Anglia példáját.

A sors Franciaország lett. 1924 elején a frank esni kezdett s általános volt a vélemény, hogy a valutaromlás gyors léptekkel be fog következni. Ebből a katasztrófából a francia közgazdaság csak az amerikai pénzügyi segélyével szabadult meg. I. P. Morgan adta azt a nagy dollárkölcsönt, amelynek segélyével a francia jegybank letörte a frank ellen irányuló

spekulációt. Ez a segítség magával vonta azt a kötelezettséget, hogy Franciaország rendezze az amerikai adósságát. Közben azonban a kormány megbukott s a baloldal került uralomra. A reakciós sajtó, mielőtt megtudta, hogy Herriot tárgyalni akar Amerikával, nagy lármát csapott s hazaárulást emlegetett, mondván, hogy Poincarétól Amerika sohasem merete volna a kölcsönök visszafizetését követelni. A dolog akkor abba is maradt. Miután Caillaux-nak vagyonadó-ellenes álláspontjával sikerült a jobboldali pártok rokonszenvét megnyerni, s minden kockázattól menten felvehette a tárgyalások fonalát. Mivel Franciaország Angliának is adósa, előbb Londonba utazott Caillaux s tegnap ment Washingtonba. A részletek kevésbé

érdekesek, Franciaország fizetni fog.

Amikor Belgium látta, hogy ezt a sorsot elkerülni nem lehet, villámgyorsan elküldte meghatalmazottjait Amerikába, akik ott igen előnyös feltételek mellett megkötötték az egyezséget. Belgium megnyerte a háborút Németország ellen, de elvesztette Amerikával szemben.

Ebben a helyzetben a többi adós államok is: Olaszország, Lengyelország, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Románia stb. sem tehetnek mást, minthogy tárgyalnak és megegyeznek.

Elméleti álmodóknak kedves tervük az Európai Egyesült Államok megalapítása. Ennek az eszmének már van egy gyakorlati alapja s ez az Amerikával szemben való eladósodottság. Egyesült Európai Adós Államok, ezt az államszövetséget nem kell megteremtteni. Él és létezik.

Október elején ül össze a szkupstina

Beograd, szeptember 17. A kormány tagjainak Beogradból való elutazása után bekövetkezett a teljes szünet a politikában. Mindössze néhány ellenzéki képviselő tartózkodik még Beogradban. Tegnap érkezett meg a fővárosba Susnik néppárti képviselő, aki Davidovics Lyubával tárgyal, este azonban Davidovics is elutazott Cetinijébe.

A kormánypárti lapok véleménye szerint

a kormány tagjai szeptember végén térnek vissza Beogradba úgy, hogy a szkupstina valószínűleg október elején ül össze újra. A mostani ülés alatt csak a rokkanttörvényt fogják tárgyalni, azután néhány napi szünet tartanak, amelynek lejártával ül össze az új ülészakra a szkupstina. Egyelőre még bizonytalan, hogy hány napig fog tartani a szünet és lesz-e egyáltalán szünet a két ülészak között?

Bukik a francia kormány

Közös érdekek a külügyminiszterek találkozásánál — Herriot lesz Painlevé utódja
Caillaux Amerikába utazott

Berlin, szeptember 17. Az a memorandum, amelyet De Marguerie francia nagykövet szeptember 15-én átadott Stressemann külügyminiszternek kifejt, hogy a jogi szakértők Londonban befejezett megbeszélése meggyőzte a francia kormányt és a szövetségeseket, valamint a szövetségesek biztosan remélik, hogy a javaslat megfelel a német óhajásoknak, és ahoz Németország is hozzájárul.

A francia kormány ezen lépése igen jó hatást váltott ki a közvéleményben, nem változtat azonban a kormány helyzetén. Franciaországban ugyanis nagy az elégedetlenség a marokkói harc miatt és ezért élesen támadják a Painlevé kormányt. Ezzel az elégedetlenséggel áll összefüggésben Herriot párisi útja és az ezzel kapcsolatos hírek.

Páris szeptember 17. Herriot, a kamara elnöke tegnap visszatért Párisba és megbeszélést folytatott Painlevé miniszterelnökkel. Ennek a tanácskozásnak rendkívül nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak, mert a kamara közeli összetulása aktuálissá teszi azt a kérdést, hogy vajon Painlevé kormánya milyen többségre fog támaszkodni. Mialatt a kamara nyári szabadságon volt, a szocialisták végleg eltávolodtak a baloldali karteltől és így a kor-

mánynak ma nincsen kifejezett többsége a kamarában. A baloldali kartel vezetéi a legnagyobb erőfeszítéseket teszik, hogy a szocialistákat ismét bevonják a kartelbe, és ezzel biztosítsák Painlevé kormánya számára a baloldali többséget.

Herriot Párisban

Páris, szeptember 17. A ma reggeli lapok tele vannak kormányválsági hírekkel. Herriot váratlan megérkezésével hozzák kapcsolatba a közeli nagy átalakulásokat. Azt írják, hogy a volt miniszterelnök ma délelőtt meg fogja beszélni Painlevé miniszterelnökkel a belpolitikai helyzet minden vonatkozását. A lapok még ma megjósolják Painlevé bukását és bizonyosra veszik, hogy néhány napon belül Herriot fogja felváltani Painlevét a miniszterelnökségben. Ez a változás még a parlament összeülése előtt be fog következni.

Bár a kormányválság híre erősen tartja magát, Caillaux pénzügyminiszter csütörtökön mégis elutazott Amerikába, annak a bizottságnak az élén, amely Amerikában fog tárgyalni a franciák háborus adósságai ügyében.

Amerika követeli háborus adósságait

A bizottság sikere azonban nagyon kétséges, mert Borah szenátor a szenátus külügyi bizottságának elnöke kijelentette hogy Franciaország fizetési képessége nagyobb mint Angliáé és éppen ezért figyelmeztette Collidge elnököt, hogy Franciaországgal szemben ne legyenek méltányosabbak mint Nagybritanniával szemben.

A „Jutarnji List“ a népszövetség működésével foglalkozva megállapítja, hogy a jugoszláv delegáció becsületesen megálta a tűzpróbát. Egy előkelő jugoszláv diplomata kijelentése szerint a kormány helyzete a meg egyezés előtt nem volt a legrózsásabb a külfölddel szemben. Külföldi politikánk meg volt bénítva és bizonyos korlátok közé szorítva. A meg egyezés óta külföldi befolyásunk egy csapásra megváltozott, s most már a nagyhatalmak is elismerik, hogy országunk a Balkán legfontosabb tényezője. A genfi konferencián a jugoszláv delegáció működését a legnagyobb figyelemmel kísérték s még azok is, akik eddig holmi arbitrázs szerződésekkel kísérleteztek, most a barátságunkat keresik. Görögország kénytelen volt álláspontunk előtt deferálni, mert tudomásul kell vennie azt a megdönthetetlen tény, hogy az SHS királyság hataimas erőt reprezentál, amely szükség esetén egy millió katonát tud felállítani. Furcsán hangzik a katonai erőre való hivatkozás akkor, amikor a békekonferencián békéről tárgyalnak, de letagadhatatlan tény, hogy a delegáció diplomáciai ereje elsősorban attól függ, hogy kit képvisel. A garancia kérdése annyiban érint bennünket, hogy Csehország és Lengyelország érdekkörébe esik s bár államunk szövetséges viszonyban van velük, ez a körülmény még nem jelenti azt, hogy a garancia kérdésében nem a mi saját álláspontunkat kell győzelemre juttatnunk, amely legjobban megfelel az ország érdekeinek. A kis entente kitűnően működik és nekünk az a kötelezettségünk, hogy a békeszerződések eredményeit éberem őrizve időt találjunk a gazdasági fejlődésre és országunk felvirágzása körül vállalt munkára. Álláspontunk a legvégsőkig pacifista, de gazdasági érdekeink megvédésében határozott és világos, ellentmondást nem tűrő.

A „Recs“ vezetőhelyen „Szovjethorvátország“ címmel a horvát állapotokkal foglalkozik, s megállapítja hogy Horvátországban Radics győzelme óta teljesen szovjet-módszer szerint garázdálkodnak. Ezt a megállapítását a következő példával illusztrálja: A horvátországi Draganics faluban egy automobil, amelyben két tekintélyes horvát kereskedő ült, elgázolt egy paraszt embert. Amikor ezt a parasztok észrevették, dorongokkal támadták meg az utasokat és bizonyára a helyszínén ütötték volna őket agyon, ha az utasoknak nem sikerült volna a kukoricásban elmenekülniök. Az elkeseredett emberek erre az automobil rombolták össze. Most már elképzelhető, mi történik azokkal az emberekkel, akik a Radics párti falvakban a parasztok között élnek és akik esetleg nem a Radics-párt hívei. Ugyanebben a faluban a radicspárti előljáróság „a nép többségének kívánságára“, tehát a törvény mellőzésével, elbocsájtotta a polgármestert és a jegyzőt csak azért, mert a Pribicevics párt hívei voltak. Ez tiszta kommunizmus, a szovjetrendszer alkalmazása és a törvény legflagránssabb megsértése. A bolsevisták támadják Radicsot, hogy cserben hagyta őket, de a draganicsi példa mutatja, hogy Radics és hívei továbbra is bolsevista szellemben uralkodnak. Ha Radics el is vesztette a „tiszteletbeli bolsevista pionir“ címét Moszkvában, a draganicsi esettel megszerzte a valóságos bolsevista összes érdemeit, amelyekhez a sankciót a Pasics kormány nyújtotta.

A „Dom“ a parasztpárt hivatalos közlönye Pribicevics horvátországi agitációs körútjával foglalkozva élesen támadja Pribicevicsot, aki a horvátok és szerbek között gyűlöletet szít. Célja csak az lehet, hogy vérengzéseket idézzen elő, hogy azután ha véres kezekkel is, megint uralomra jusson. Miután Pribicevics uszítja a népet, a hatóságok erélyes vizsgálatot indítottak, minden csepp kiömlött véreért pedig Pribicevics személyesen fog felelni. Az Isten és a horvát nemzet előtt tesszük felelőssé a vérengző agitátort.

A HORVÁT FÖDERALISTA PÁRTOK SZÖVEISEGE

Kik képviselik a horvát érdekeket?

A Zajednica hivatalos lapjának felszólítása.

Zagreb szept. 17. A Hrvatska Zajednica hivatalos lapja a Hrvát tegnap vezetőhelyen foglalkozott a Zajednica és radicspárti disszidenseknek szeptember 13 án Splitben megtartott konferenciájával. A Hrvát felhívja az összes horvátokat, akik a vidovdáni alkotmány ellen vannak, hogy csatlakozzanak a föderalista horvát pártok szövetségéhez, mert egyedül ezek képviselik a horvát nép igazi érdekeit. A hor-

vát parasztság a Radics párt pálfordulása következtében elvesztette vezetőit és mivel csak a spliti konferencián résztvevő föderalista pártok állanak a horvát paraszt párt régi programja alapján, a horvát tömegeknek ezek mögé kell állaniok. A Hrvát felszólít minden horvátot csatlakozzon a horvát föderalista pártok szövetségéhez.

A bolgár király barátságos viszonyt akar a szomszédokkal

Szofia, szeptember 17. A szofiai tisztóththonban tegnap ünnepi vacsora volt, amelyen Boris király és a kormány tagjai is résztvettek. A vacsorán számos felköszöntő és politikai beszéd hangzott el. A legfontosabb felszólalás Boris királyé volt, aki kijelentette, hogy

Bulgáriának minden eszközt fel kell

használnia, annak érdekében, hogy barátságos viszonyban éljen a szomszéd államokkal.

A király beszéde bolgár politikai körökben igen jó benyomást keltett és azt hiszik, hogy a beszéd hatása nem fog elmaradni a szomszédos államoknál.

A jóvátételi szállítások

Montenegro villamos központot kap

Beograd szeptember 17. Ribarzs Ottokár a nemzetközi szerződések megkötésére megválasztott bizottság elnöke tegnap hosszabb tárgyalást folytatott dr. Gyuriccsal, aki a berlini jóvátételi bizottságnál képviseli a kormányt, a Dawes tervezetről.

A konferencián megállapították azt a hitelet, amit a Dawes tervezet alapján még igénybe

vehetünk.

Gyurics közölte Ribarzs Ottokárral, hogy a berlini Halske és Siemens-Scuckert cégektől egy villamos központot rendelt, amelyet Montenegroban fognak felszerelni.

A Dawes számla terhére megrendelt villamos központ első részét rövidesen elszállítják Montenegroba.

Magyarok a genfi konferencián

Nemzetközi bíróság dönt a mosszuli kérdésben

Genf, szeptember 17. Teleky Pál gróf tegnap este innen Budapestre utazott Miként az itteni magyar delegáció körében értesülünk a kereskedelmi tárgyalások Magyarország és Ausztria között nagyon kedvezően haladnak. Valkó Lajos kereskedelmi miniszter innen Bécsbe küldte Pétery államtitkár, hogy az ottani tárgyalásokon részt vegyen.

Apponyi Albert gróf visszaérkezését itt vasárnap estére várják, mert nagy súlyt helyeznek arra, hogy jelen legyen a magyar szá-

nálás kérdésében meginduló tárgyalásokon, amelyek a jövő héten kezdődnek meg.

London szept. 17. Mint politikai körökben hirt jár, nincs kizárva, hogy a mosszuli kérdést a nemzetközi döntőbíróhoz utalják. Ennek szükségessége akkor merülne fel, ha Törökország nem vetné alá magát a nemzetek szövetsége döntésének, bár a brüsszeli értekezleten ehhez hozzájárult. A török kormány arra hivatkozik, hogy a visvonyok azóta lényegesen megváltoztak, ezért ellenzi a döntőbírósgot.

Hogyan jut Abd-el-Krim hadianyaghoz

Sikeresen halad a francia offenziva

Páris, szeptember 17. A Havas jelenti Fezből. A francia csapatok előnyomulása továbbra is tart. Az offenziva legfontosabb eredménye a Bihane törzs meghódolása volt, amelynek nemcsak katonai hanem politikai szempontokból is nagy jelentősége van. A törzs behódolása azért is fontos, mert ennek hatása alatt a Beni Ariaghel törzs által lakott vidéket is megszállták a francia csapatok, ez a

vidék pedig az Uerta folyó mellett megindított sikertelen francia offenziva után a riffek birtokába ment át.

At hén, szept. 17. Kréta szigetén nagymennyiségű hadianyagot fedeztek fel, amelyeket onnan csempészés útján Marokkóba akartak szállítani, Abd el Krim már eddig is sok hadianyagot kapott csempész uton Krétából.

Új adót tervez a noviszádi tanács

Meg akarja adóztatni a város belterületén levő üres telkeket

A külföldi városokban már régóta bevezették az ugynevezett telek-érték-adót. Ezzel az adóval azokat a háztulajdonosokat sújtják, kik a város belterületén levő telkeiket nem építik ki vagy akiknek be nem épített telkeik értéke emelkedik. Németország minden városában meg van ez az adó és a háború alatt több magyarországi város is meghonosította.

Ezen adó bevezetésével nemcsak az építkezést siettetik, hanem azt a célt is elérik, hogy az építkezés lehetőleg a város belterületén levő üres telkeken folyjon és ne a város periferiáin. A város belterületén levő építkezés finansziális szempontból sokkal előnyösebb a városra nézve. Nem kell új utakat ké-

szíteni a perifériákon, nem kell gondoskodni annyi közvilágításról és a közrendészet szempontjából is üdvösebb, ha nem a város periferiáin, hanem a belterületen építkeznek.

A városi tanács természetesen még semmilyen határozatot nem hozott ezen új adónem tárgyában, hanem azt csak megfontolás tárgyává tette. Abban az esetben, ha ez keresztülvihető lenne és a közgyűlés többsége hozzájárulna az új adóhoz, a városi tanács kettős hasznát remélné: elsősorban intenzívebben megindulna az építkezés a város belterületén, másodsorban pedig a város is tetemes jövedelemhez jutna. Mindez természetesen a kibővített tanács határozatától függ.

KISEBBSÉGEK

(—) Az Erdélyi Magyar Párt és a községi választások. Kolozsvárról jelentik: A magyar Párt elnöksége a közelgő községi választásokkal kapcsolatosan az alábbi kommunikét adta ki:

„Bár kívánatos, de nem határozat, hogy a Magyar Párt a községi választásokon bizonyos helyeken önálló listával induljon. Ebben határozat az, hogy szigorúan elvi alapon óhajtja lefolytatni azt a választást, melyet tisztán politikai akciónak tekint. A Magyar Pártnak bizonyos programja van, és különösen jelentős itt annak közigazgatási része, amely a közigazgatásban szélesebb decentralizációt követel. Kívánja a tisztviselők jogainak és felelősségének pragmatika útján való biztosítását, külön független közigazgatási szakbizottság szervezését, valamint gazdasági kérdéseknek az önkormányzattal felé való átszervezését, mint például vámkérdés, hidépítés, utépítés stb., mert nem megfelelő az, hogy ilyen kérdéseket egy centrumból egyoldalúan intézzenek el és például az érdekelt községnek ne legyen abba beleszólása.

A Magyar Párt maga ezen programjának elfogadása után érintkezést fog keresni egyes helyeken bizonyos pártokkal. Ezután lehet csak határozni afelel, hogy miféle választási listákat állítsanak össze.

Ez a kommuniké „határozottságban” megközelíti azt a kommunikét, amelyet legutóbb a jugoszláviai Magyar Párt adott ki.

(—) Hogyan kezelik a kisebbségi kérdést Görögországban? Bukarestből jelentik: Egy Párison át érkezett athéni távirat járja be a román lapokat; a távirat azt az érdekes hírt közli, hogy a görög közoktatásügyi miniszter dekrétumot dolgozott ki a kisebbségek iskolaügyének szabályozására. Ez a dekrétum, melynek intézkedései összhangban állanak Görögországnak a békeszerződésben vállalt kötelezettségeivel, új, speciális ügyosztályt szervez a kisebbségek részére a görög közoktatásügyi minisztériumban.

Azok a görög állampolgárok, amelyek valamely vallási, nyelvi, vagy faji kisebbséghez tartoznak, jogosultak, — csakugy mint a helének — iskolákat létesíteni, igazgatni és ellenőrizni, azokban szabadon használhatják nyelvüket és szabadon gyakorolhatják vallásukat. A kisebbségek számára iskolákat fognak létesíteni mindama városokban és községekben, ahol legalább negyven 6—12 év közötti olyan gyermek él, kiknek szülei kijelentik, hogy nem a görög nyelvet használják, s hogy saját anyanyelvükön kívánják gyermekeiket neveltetni. Ezeket az iskolákat a görög kormány fogja fenntartani.

Nagyon liberális, szépszávu dekrétum. Egy-némely szomorú tapasztalatot okulva azonban be kell várnunk a gyakorlati megvalósítást, mielőtt belekezdzenék az örvendő tapsba.

(—) A román nyelvvizsga újabb áldozata. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Hosszú évtizedeken volt a sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatóságnak szorgalmas és lelkiismeretes főtitkárja Óváry Imre. Az imperiumváltásakor ő is mint sok más társa — hűségskütt tett, és tovább folytatta hivatalát felebbvalói teljes meglegedésére. Már azt hitte, hogy öreg napjait nyugodtan fejezheti be, amikor jött a rendelet, hogy minden magyar tisztviselőnek román vizsgát kell tennie. Ettől a perctől kezdve gyötrelmes napjai következtek Óváry Imrének. Félt a vizsgától, mert tudta, hogyha megbukik, kenyér nélkül marad öreg napjaira. A munkában megöszült derék magyar tisztviselő éjtnapot egybevéve tanult, azonban ugy látszik hiába, mert a vizsgáztató bizottság készületlennek találta és kegyetlenül elbukatta. Ezután már gyors egymásutánban következtek a gyötrelmek: állásától való megfosztás, áthelyezés a regátba. Óváry Imre érzékeny lelke azonban nem bírta a bizonytalanságot és tegnap reggel főbelötte magát.

UTLEVÉL, KISEBBSÉGI KÉRDÉS, ANTIBOLSEVIZMUS

Október 15.: Kisebbségek világkongresszusa

Harminc kisebbségi nép képviselői kaptak eddig meghívót — Az SHS királyságbeli magyarság nem küld képviselőt

A Népszövetség genfi tárgyalásaival kapcsolatosan a delegátusok között egy olyan konferencia terve vetődött fel, amely a kisebbségek részéről már ebben a pillanatban is a legteljesebb figyelmet érdemli. A konferencia már az első tervek szerint is három részre oszlana fel. Az egyik konferenciát 1926. tavaszán fogják megtartani. Ennek tárgya csupán az utlevéllégi rendezése. A tárgyalásokon remélhetőleg sikerül olyan kedvezményeket biztosítani, amelyek e téren a legrövidebb időn belül éreztetni fogják kedvező hatásukat. A második konferenciát már ezévi október hó 15-ére fogják összehívni, s ez kizárólag a kisebbségi kérdés tárgyalását tűzi napirendjére. A bizottság, amely ezen nagyjelentőségű konferencia összehívá-

sának előkészítő munkálatait végzi, eddig harminc kisebbségi sorsban élő nép képviselőinek küldött meghívót. A tanácskozás célja egy olyan közjogi alap megteremtése, amely biztosítaná a kisebbségi kérdés egyöntetű megoldását. A konferencia, mint már jelentettük, ezévi október hó 15-én nyílik meg Genfben.

A kétségtelenül nagyfontosságú genfi tanácskozás az SHS királyságbeli magyarságra nézve csupán elvi jelentőséggel bír, miután a hazai magyar kisebbségnek nem áll módjában elküldeni képviselőjét erre a konferenciára.

A harmadik kongresszus ez év decemberében fog lezajlani Párisban, s azon egyesíteni fogják az összes kontinensek antibolsevista elemeit.

AZ IDÉN OLCSÓ A FA NOVISZÁDON

Fagondok a fakereskedőknél

Ötezer négyszögöl fát szállítottak Noviszádra a helyőrség tűzifaszükségletének fedezésére — A tavasszal maximált faárak vannak érvényben még most is — A „dunai jágerek” sleppeken hordják az olcsó fát Noviszádra — Panaszkodnak a fakereskedők

Ez év tavaszán a novisadi rendőrség erőlyes kampányt kezdeményezett a szerinte indokolatlanul magas árak letörése érdekében, s ennek kapcsán egy erőlyes gesztussal „megmaximálta” a tűzifa árát is. A hatósági intézkedés a tavasz kellős közepén sem jelentett tulságos veszedelmet a fakereskedők részére, akik ennek a jószándéku hatósági intézkedésnek súlyát csak most érzik, amikor a legrosszabb konjunktúra közepette azon az áron kell adniok a tűzifát, amelyet a tavasszal állapított meg a rendőrség. A tűzifa árai ma ezek:

	tavaly:
gyertyánfa 1 o.	800 dinár (980) dinár
bükkfa 1 o.	800 dinár (960) dinár
cserfa 1 o.	800 dinár (960) dinár
tölgyfa 1 o.	780 dinár

A dorongfa mindenütt száz dinárral olcsóbb ölenként. Ezek az árak viszonylag olcsók, de a fakereskedők szerint tarthatatlanok, mert a mai viszonyok közepette a befektetett tőke kamatait sem tudja biztosítani a fakereskedő. Miután a fakereskedők — állításaik szerint — ilyen árak mellett nem képesek vevőket kiszolgálni, ezért

ma egyáltalán nem tartanak raktáron fát, csupán a legminimálisabb mennyiségben.

Alkalmunk volt ma a város egyik legtekintélyesebb fakereskedőjével beszélni, aki a fakereskedők gondjairól a következőket mondotta:

— Novisadon közel harminc legális fakereskedő igyekszik évek óta ellátni a szükségletet. Tavaly mi láttuk el a helyőrség tűzi-

szükségletét is, ma azonban erre a célra a hadügyi kormány közel ötezer öl tűzifát utalt ki, amely künn hever már hetek óta a Dunaparton. Az így lecsappant forgalom mellett a régi, olcsó árakat teljességgel lehetetlen fenntartani márcsak azért is, mert a Tisztviselők Fogyasztási és Beszerző Szövetkezete szintén jelentékeny konkurrenciát csinál, amennyiben óriási mennyiségű fát dob ki a helyi piacra öt, hatszáz dináros ölenkénti áron. Ez a helyzet annál furcsább, mert a tisztviselők fogyasztási szövetkezetének fenntartásához egy százalékkal kötelesek hozzájárulni az összes fetelepek. A legális fakereskedelmet erősen veszélyeztetik azok a „dunai jágerek” is, akik a szerémi erdőkből sleppeken szállítják le a fát Noviszádra, ahol „pari vevők” előtt alacsony áron rossz anyagot bocsájtanak áruba. Ezek az emberek iparral nem bírnak, adót nem fizetnek, s a kétségtelenül tisztességtelen versenyüktől bennünket senki meg nem véd. Súlyosbíttja helyzetünket az, hogy jelenlegi telepeinken nagyobb készletet már csak azért sem halmozhatunk fel, miután 1926. május 1-ig a városi tanács rendelkezése értelmében át kell költözködnünk a Strand-utra. A mai árak és forgalom mellett egyetlen kereskedő sem vállalkozhatik arra, hogy 20—30 százalékos bank-kamatláb mellett készletet halmozzon fel, amelyet nem tudna értékesíteni...

Eddig tart a fakereskedők általános panasza, mellyel szemben csak az az egyetlen megnyugtató tény, hogy pillanatnyilag olcsón vásárolhat a közönség, bár abnormis állapotnak kell tekintenünk azt, amelyben illegális kereskedelem végzi a közönség szükségleteinek kielégítését.

Október 5-én nyití meg a sombori tőzsde

Miért alakult meg a sombori tőzsde?

Jelentette már a „Délbácska”, hogy a gazdáknak a sombori gabona kereskedőkkel való megegyezése végre vasárnap lehetővé tette a sombori mezőgazdasági tőzsde igazgatóságának megalakulását. Az előkészítő munkálakat hamarosan elvégzik s a tőzsde jövő hó 5-én megkezdí működését. Ebből az alkalmából felkereste tudósítónk Gruity Vlada urat, a Gazdák Bizt. Szöv.-nek vezérigazgatóját, aki a mezőgazdasági tőzsde pénzügyi bizottságának tagja, s aki a tőzsde keletkezéséről céljáról készséggel adott felvilágosításokat.

A sombori tőzsde alapításának eszméje a Gazdasági Egyesülettől indult ki és Rákity elnök, dr. Pality alelnök valamint Trifkovity Márko parlamenti elnök közbenjárására, adta meg a kormány az engedélyt a tőzsde megalapítására. A tőzsde megalapításának fő oka

az volt, hogy a novisadi tőzsde jegyzései alapján üzleteket nem kötöttek, ellenben sombori paritásban annál több paritás jött létre különösen a sombori piacon. Ez pedig annál inkább fontos, mert a gabonakereskedelemben a sombori piac vezet, itt vannak a legnagyobb kiviteli cégek, a külföldi kereskedők fióküzletei. A kivitel, de a passiv vidékek ellátása szempontjából is Sombort kedvezőbb helyzetűnek tartják, mint Novisadot.

A tőzsde bíráskodás szempontjából igen fontos, hogy a sombori gabonás cégek valamennyien megegyeztek abban, hogy üzletkötéseik alkalmával a sombori tőzsdebírótság illetékességét kötik ki. A tőzsdebírótság nem novisadi mintára alakult, mert a peres felek bírálatát a választott bírák közül maguk választják s így a szakszerűség is biztosítva van. —

Tervbe vették tőzsdei szaktanács alakítását is. Ez a szakemberekből alakítandó testület végezné az ügyek előkészítését főképp jogiszempontról, ami azért fontos, mert a 3 tagú bíróság valószínűleg nem jogászokból, hanem a gyakorlat embereiből fog állni.

Határidő üzletek bevezetéséről a sombori tőzsdén szó sem lehet, mert nem akarják a sombori tőzsdét a spekuláció szinterévé tenni.

Egy hó előtt még a tőzsde hívei joggal tartottak attól, hogy a sombori tőzsdét nem sikerül a felmerült ellentétek miatt megalakítani, ma pedig a legnagyobb optimizmussal néznek a jövő elé s már a novisadi tőzsde lassu kimulását jósolják.

A jövő fogja megmutatni, kinek van igaza. Mindenesetre Novisadnak más a véleménye.

A gyűlölet iskolája

Francia katonák hadgyakorlata német területen

A táviratok tömkelegében egy néhányos apró hír a következőket közli: A Wolff-ügynökség jelentése szerint Bergraben környékén az Elzász-weissenburgi francia helyőrség gyakorlatozás közben német területre lépett. A gyakorlatozók óriási károkat okoztak a német lakosságnak. A figyelmes szemlélő nem megy el szóltanul még egy ilyen kicsire összenyomított hír mellett sem. Európa urai zöld asztalnál prédikálják a békét, az utlevél és vizum-szerzés ezer akadályain keresztül valahogyan megindult már a nemzetközi élet vérkeringése Európában; a németek ellátogatnak már Párisba, s a franciák néha-néha már végigsétálnak az Unter den Lindenen, valahol mégis bajnak kell lennie. A francia katona csizmasarkába sűríti minden energiáját, s vandál pusztítást visz végre a kezek őszi veteményeiben, miatt Párisban francia nézők tapsolnak a vendégszereplő német csapatoknak. A diplomácia és a politika ügyeskedőn és ravaszkodóan keresi a megbékélés kényszerű útjait, az egyszerű francia katona azonban nem ért a sima és szépszavu hazudozáshoz. Sem közéről, sem távolról nem lehet ugyan megítélni, hogy a határmenti német lakosság egynéhány barackfájának, roskadt kerítésének, paradicsomának, récéinek és csibéinek miért juthat szerep a háborus felelősség történelmi sullyal bíró problémájának megoldása körül. Nem valószínű, hogy az elpusztított háziállatok közül csak egy is felelőssé tehető az yperni ütközetért, s nem hinnők, hogy a negyvenkettesek előállítására körül jelentékeny szerep jutott volna akármelyik ártatlanul fejbeközlött négy lábúnak is. Német lapok a Wolff-jelentés kapcsán mégis hosszan, részletesen és felháborodva tárgyalják azt az okatlan pusztítást, amelyet egyszerű, politikához és gyűlölködéshez egyaránt nem értő német polgárok vagyonaiban vitt véghez egynéhány francia katona. Egy csepp vízben is benne van a tenger... A féltelen, okatlan, politikátlan és egyben embertelen gyűlölködés a felelős ma minden vagyona és életbe való gázolásért. Az a gyűlöletre uszítás, amely nem tud és nem akar elpihenni Európa nyugati felén csakugy, ahogy új „virágkorát” készül élni erre felé is. A béke az új határok között is papíron marad mindaddig, amíg szájkosarat nem kapnak a gyűlölködés prédikátorai Európa minden államában. Gyűlöletre uszítani könnyebb, mint szeretetre nevelni. A francia katona, aki egy hadgyakorlaton német területre téved, nem tud arról, hogy a német nép ugyanannyi szenvedéssel, könnyel és vérral áldozott a háboru szörnyűségei közepette, mint a franciák. A gyűlöletre nevelt francia katona semmitsem tud, csak szikrázó szemmel, megvetéssel és mérhetetlen gyűlölködéssel kilökní ajkain a szót: Boch... És mennyi ilyen németgyűlölő francia és mennyi ilyen franciagyűlölő német van, nem beszélve azokról az oroszokról, szerbekről, bolgárokról, magyarokról, törökökről és mindazon nációkról, akiknek lelkében megfogant a gyűlölet evangéliuma. Vajjon milyen jövő vár arra az

Európára, amelynek egyik oldalán száz ember békéért könyörög, s a másik oldalán százmilliók bosszuért sikoltoznak?.. A ma Európája

a gyűlölet szemétdombjára készül vetni még a harmadik generáció életét is.

A SZOVJET AMNESZTIÁJA

Miért ad amnesztiát a Szovjet?

Visszacsalogatják az értékes polgári elemeket — Nincs tudós és nincs elég mérnök Szovjetországban

Néhány nappal ezelőtt jelentettük már, hogy a forradalom kitörésének nyolcadik évfordulóján általános amnesztia kiadását tervezi a szovjet. Mint most moszkvai jelentés közli, a szovjet elsősorban a külföldön élő politikai emigránsokat akarja amnesztiában részesíteni és így kétféle ember számára, akik jelenleg a legkülönbözőbb országokban laknak, nyílva meg az ut vissza hazájukba. A szovjetkormány jól tudja, hogy ezeknek jelentékeny része nem fogja az amnesztiát igénybevenni, de mégis remélik, hogy legalább egymillió emigráns vissza fog térni Oroszországba. Párisban, Berlinben s a Balkán városaiban ezerszám élnek nemcsak orosz monarchisták és orosz polgári pártok hívei, hanem forradalmi mozgalmak exponensei is, akik a bolsevizmus elől menekülve elhagyták hazájukat. Így a marseillei szociálista kongresszuson Csernov, az orosz agrárszocialisták volt vezére, aki egész rövid ideig az alkotmányozó nemzetgyűlés elnöke volt, súlyos vádbeszédet tartott a bolsevik re-

zsím ellen. Ugy mint ő nem térhetett vissza Oroszországba, emigránsként kell élnie Csejdzsenk és Ceretellinek, az orosz szocializmus két legkiválóbb és legismertebb vezérének, akik közül az előbbi a márciusi forradalom után a pétervári szovjet elnöke volt. Mindketten sok évet töltöttek el a cári börtönben. Ceretelli világtörténelmi szerepet is játszott a georgiai szocialista állam megszervezésével, azonban a vörös csapatok megbuktatták kormányát, őt pedig a forradalmi törvényszék halálra ítélte, de sikerült megszöknie és külföldre menekülni. Azonban a szovjetkormány nem a menseviki vezérek visszatérését óhajtja, mivel ezeknek befolyásától fél, hanem inkább a polgári elemek visszatérésére fekteti a súlyt, különösen a tudósok és mérnökök számára szeretne utat egyengetni. Szakterőkben Oroszországban általában hiány mutatkozik és így az orosz kormány nemrégén polgári elemek főiskolái beiratkozására vonatkozó tilalmat hatályon kívül helyezte.

Negyvener dinárt sikkasztott

Felvette munkástársai pénzét és elszökött vele

A novisadi Központi Hitelintézet Temerini uton levő téglálegelőjének 20 munkása tegnap délelőtt megjelent a rendőrségen és feljelentést tett Masics Iván előmunkás ellen. A munkások megbízták Masics Ivánt, hogy a Központi Hitelintézet pénztáránál vegye fel egy havi fizetésüket, 40.000 dinárt. Masics Iván fel is vette a pénzt a bank pénztáránál még szerdán délután a pénzzel azonban még csütörtök délelőtt sem érkezett ki a téglálegelőhöz. Miután a munká-

soknak az a gyanujuk támadt, hogy Masics Iván megszökött a 40.000 dinárral, feljelentést tettek a rendőrségen.

A rendőrség megindította a nyomozást Masics Iván kézrekerítésére és egyúttal értesítette az ország rendőrségeit a szökevényről.

Masics Iván magas növésű, 35 éves és Szveti Rokon született. Valószínűnek tartják, hogy Dalmáciába szökött.

Hogyan dolgoznak a magyar kommunisták?

Budapesten nagyarányu nyomozást indítottak Juhász Pál kommunista agitátor ügyében, akit tegnap tartóztattak le. Kiderült, hogy Vági István, aki, mint a magyarországi szocialista munkáspárt vezére szerepelt, nem volt tulajdonképeni vezetője a csoportnak, hanem egyszerű strohmann szerepet játszott. A tulajdonképeni vezér Juhász Pál volt, aki saját bevallása szerint közvetlen megbízást kapott Oroszországból, hogy a kommunista pártot szervezze meg. Juhász Pál tárgyalásokat kezdett Vági Istvánnal, akinek megígérte, hogy a párt vezérévé teszi és politikai súlyt szerez neki, de Vági köteles az ő utasításait betű szerint teljesíteni. A főkapitányság politikai osztályából Juhász vallomása alapján husz detektívet mozgósítottak, hogy járják be azokat a helyeket, amelyek Juhász Pál vallomása alapján a kommunista párttal való külföldi összeköttetésekre adatokat szolgáltatnak. Ma délelőtt detektívek mentek ki Kőbányára és Angyalföldre, ahol Juhász Pál két hónap óta állandóan bujkált. Juhász színészeket megszégyenítő ügyességgel

maszkírozta magát. Hol álszakállal, hol kopaszon vagy parókával, hol jól öltözötten, hol rongyos ruhában jelent meg, úgy, hogy hívei sem ismerték meg. Juhász beszédeket mondott, utasításokat adott és a kiküldött detektívek, akik figyeltek rá, nem ismerték fel és csak a gyűlés után közölték velük, hogy Juhász volt az, aki nagyhangon beszélt. Juhász lakásán csomagokat találtak a detektívek, amelyeket Juhász hagyott ott.

Juhász Pál a Vági-csoport irányítója, mai vallomásaiban beismerte, hogy Moszkvából a komitétól kapott utasításokat és ennek alapján instrualta a Vági csoportot. Őt izben tárgyalta Vági Istvánnal, utasításokat adott neki, amelyek betartása esetén Vági fogja a Moszkvából kapott pénzt kezelni. Ezt a megállapodást írásba foglalták, majd Bécsbe vitték a megállapodást, hogy onnan juttassák Oroszországba. Juhász azt is elmondta, hogy Váginak határozott utasításokat adott, amelyeket mindenegyes esetben Bécsből, vagy Moszkvából kapott.

Ujabb olasz-román konfliktus

Bukarest, szept. 17. A lapok jelentése szerint Románia és Olaszország között újabb konfliktus keletkezett. A román kormány hosszú idő óta tárgyalásokat folytatott egy olaszországi céggel, a román haditengerészet részére szállítandó tengeralattjárók készítése ügyében. A kormány tett is megrendelést, de később megdöntötte a dolgot és Duka külügyminiszter utján értesítette a céget, hogy nem reflektál a hajóra. Az olasz cég azonban időközben értesült arról, hogy Románia másutt szerzett be

tengeralattjáró hajókat és panaszt tett az olasz kormánytól. Állítólag Alojzi Bukaresti követ nemrég történt visszahívásának is állítólag ez volt az oka.

NAGYFEJEŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzőterem és gombáthuzás.
Legújabb függöny, stor s fehérenemű minták

HIREK

Az utolsó fecske

Osz volt akkor is, hideg északi szél fűtyült a háztetőn kifeszített dróthuzalok között, mintna gigászi ujjak pendítették meg hurjait és az utmentén elhuzódó telefontörőket hosszú, fekete sorban ülték meg a vándorútra gyülekező fecskék. Az árokszéli nagy eperfáról lassu körökben hulltak alá az elsárgult levelek és az elmúlás fenséges csendjét csak egyszer zavarta meg egy kukoricával megrakott ökrösszekér lassu döcögése. Az egyik kerékvasalás meglazulhatott és ez minden tengelyfordulóra fájdalmasan megcsörrent.

Kicsi parasztházikó ablakából néztem akkor a költöző fecskéket. Kicsi fiu a kicsi házikóban. Tündér Ilona jutott eszembe, láttam magam előtt, amint lepke-fogatán repült a hold felé és valami kifejezhetetlen vágyakozás fogott el. Szerettem volna repülni a fecskékkel, elmenekülni velük a kegyetlen, hideg tél elől, valahová nagyon messzire, ahol soha sincs hideg, ahol nem vonja be ólomszínűre az ősz az égboltot, ahol nem kell az embernek meleg eszímákba bujni, ha nem akar elmerülni az utca sártengerében.

Csak azt a szomoruan csörömpölő ökrösszekeret szerettem volna magammal vinni. Szerettem volna elmenni a fecskékkel, de közben egyszer csak bealkonyodott és én elaludtam az ablak mellett álló öreg karosszékben. Másnapra pedig már messzire elszálltak a fecskék.

Nehéz munkában, sok gyötrődés között elfutottak az évek és nem is volt többé ősz, csak akkor, egyetlen egyszer. Ma itt állok a nagy üvegtáblák mögött nézem lent az utcán a lüktető várost, a villamosokat, az autókat, a rengeteg embert, haligatom a fejlődésnek indult város titemes moraját és egyszerre meghorog az első ősz emléke, a kis ház, a költöző fecskék, az ökrösszekér.

A villamosvezetéken egy árva fecske telepedik le. Néz fel rám, az ablakra. Tudom, érzem, hogy ez a fecske, a melyet idesorolt a végzet, a város villamosvezetékeire, nem fog többé elrepülni túl az óperenciás tengeren a boldog, árnyas partvidékekre.

Beteg és fáradt ez a madár, látszik rajta a végső kétségbeesés halálos kimerültsége. Messze, a körut felül villamos jön, a vezetékek meghimbálódnak, vakító szikrákat vet és a fecskét elnyeli az alkony szürkésége.

Tovább lökdösődnek az emberek az utcán. Tülkölnek az autók, csörömpölnek a villamosok és valahol egy messzi mellékutcában a tűzoltók szirénája bug fel idegborzongató fájdalommal. Azután megint a fecske, a tépett, fáradt fecske vibrál egy pillanatra a szikrázó drótok között.

De mégsem.

Valami más lehet. Talán előbb sem az volt. A fecske már régen elrepült.

Egyre jobban alkonyodik. Éppen úgy, mint akkor régen a kis tiszamenti faluban. Csak éppen a fecskék hiányzanak, hogy magukkal vigyenek a gyermekálmok lepke-fogatán a sápadt hold és az aranyos nap felé.

(steff)

1925. szeptember 18. Péntek

Római katolikus: *Kup. József*. Protestáns: *Titusz*. Görög keleti: *Zakariás*. A nap kel 5 óra 40 perckor, nyugszik 6 óra 8 perckor. A hold kel 4 óra 38 perckor, nyugszik: 12 óra 43 perckor. — Nemzeti Színház: Balett estély (Milos Aurel és Kruccsaj Erzsébet vendégfelléptével.) Apolló mozi: A házasságszédelgő.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorologiai állomás jelentése). Az erős légnyomás tovább terjedt és központja már nálunk van (Lyublyana 769 mm.); északnyugatról az izlandi köd előtör (744 mm.),

amely Bécs felé törekszik. Derült égbolt csak az ország közepén továbbá a földközi tenger félszigetének déli részein van, Európa többi részein felhős helyenként esővel. A hőmérséklet csak Bécstől délkeletre és a Baltikum északi részében esett, másutt emelkedett. **Jóslat:** Hazánkban a légnyomás csökkenni fog, de nem lesznek nagy szelek. Eszokról felhő és köd jön, de csak helyenként lesz eső és köd. A hőmérséklet megáll, a hőemelkedés rövidesen megindul. Derült idő csak az ország déli részein lesz, de ott is hűvösebb lesznek az éjszék.

*

— **Radics és Nincsecs a genfi egyetemen.** Genfből jelentik: Radics Sztepan a horvát parasztpárt elnöke és Nincsecs Momcsiló külügyminiszter meghívást kaptak a genfi egyetem vezetőségétől, hogy ott előadást tartsanak. Radics és Nincsecs elfogadták a meghívást.

— **A novisadi újságírók szekció közgyűlése.** A novisadi újságírók szekció vasárnap délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart a városháza nagytermében.

— **Az októberben induló római zarándokut** jelentkezési határideje e hó 15-én járt le. — Ugy a luxus, mint a buccus csoportra kellő számu résztvevő jelentkezett. Mindkét csoport tehát október hó 12-én menni fog Rómába. — A zarándokut rendező bizottságtól úgy értesültünk, hogy e hó 20-ig még elfogadnak jelentkezéseket mindkét csoport részére. Jelentkezni azonban most már csak a Sziv Újság szerkesztőségénél Szubotica, Paje Kujundžiceva ul. 5. szám alatt lehet.

— **Előadás a magyar kulturáról.** Budapestről jelentik: Klébersberg Kuno vallás és közoktatásügyi miniszter a napokban meghívást kapott Berlinbe, hogy az ottani egyetemen tartson előadást a magyar kulturáról. A miniszter október 20-án a német fővárosba utazik és ott az egyetemen előadást tart. Klébersberg berlini tartózkodását arra is fel fogja használni, hogy látogatást tegyen az ottani kormánykörökben és visszaadja Dr. Becker porosz kultuszminiszternek nála tett régebbi látogatását.

— **Beszűntetett bünyügyi eljárás.** Szekeres Erzsébet novisadi lakos büntető feljelentést tett Pete István és Rádics Szvetozár ellen, hogy ez év februárjában becsapták. Pete István 4500 dinárt kért tőle kölcsön, hogy megvehesse Rádics Szvetozár vendéglőjét és ennek ellenében a haszon felét Szekeres Erzsébetnek ígérte. Az asszony oda is adta a pénzt, de azóta nem kapott semmit. A vádtanács tegnap beszüntette az ügyben a bünyügyi eljárást, miután semilyen büntetést nem lát fennforogni.

— **Magyar iskolagondok Csehszlovákiában.** Rozsnyóból jelentik: A cseh iskolaügyi miniszter legújabb rendeletével a tornajai járásban tizenkét magyar községben megszüntette az év szeptember elsejétől a református iskolákat és megvonta a tanítóktól az állami segítyt. A beszüntetést a tisztviselői létszámapasztással és a növendékek csekély számával okolják meg, bár mindenütt megvolt a szükséges 40 tanuló. A gyermekek kénytelenek az 5–6 vagy még több kilométer távolságra eső községekbe járni iskolába. A rendelettel a református konvent is foglalkozni fog.

— **Felhívás.** A budai Szent Imre kollégium folyó évi november hó elején ünneplő alapításának huszötödik éves évfordulóját. Erre az alkalomra emlékművet készített, melyen megörökíti a világháboruban hősi halált halt, volt növendékeit. Az igazgatóság felkéri a világháboruban elesett vagy a harctéren szerzett betegség következtében elhunyt, volt növendékeinek hozzátartozóit, hogy róluk rövid életrajzot készítsenek, melyben jelöljék meg a csapatbeosztást, rangfokozatot, az elhalálozás helyét, idejét és körülményeit és azt folyó évi október hó 15-ig a budai Szent Imre Collegium igazgatóságához (Budapest, I. Horthy Miklós ut 17, szám) eljuttatni sziveskedjenek.

— **Gyujtogatás miatt halál.** Kecskemétről jelentik: Tegnapi szigorú statáriális ítélet hozott Aágh elnök ötös tanácsa. Dobos Ferenc gazdálkodó került a statáriális bíróság elé, mert augusztus 10-én éjjel 11 órakor fel-

gyujtotta anyjának tanyai házát. Dobos Ferenc kijelentette, hogy bűnösnek érzi magát a gyujtogatásban, enyhítő körülménynek kell azonban tudni azt, hogy anyjával már évek óta haragban van. Anyja megrövidítette őt akkor amikor apja jussát kiadta és azután is éveken keresztül arra törekedett, hogy vagyonából kiforgassa. Bosszu műve volt az, hogy felgyujtotta a tanyai házat és ennek a bosszunak megvolt a maga oka. Özv. Dobos Ferencné fia ellen vallott és követelte, hogy példásan büntessék meg. A bíróság bűnösnek mondotta ki Dobos Ferencet és halálra ítélte. Amikor az ítéletet kihirdették és Dobos kijelentette, hogy nem kér kegyelmet, az elnök kérdésére elhatározását így indokolta meg: Nem kérek kegyelmet, mert az ayám is fel akar akasztatni.

— **Ferenc József kegyelme.** Budapestről jelentik: A 86 esztendő Klárné levelet írt a 75 esztendő Blahánának születésnapjára. Megragadó és emlékezetes epizódot említ a mindenkitől körülrajongott Blaháné életéből. Ez a levél beszámol Blaháné egy olyan sikeréről, melyhez hasonló a dal történetében, csak a mitológiában fordul elő. A páratlan érdekességű eset körülményei a következők. Amikor a budapesti Népszínmű művészei Evva Lajos igazgató vezetésével Bécsben vendégszereltek az An der Wien színházban, akkor olvasták, hogy másnap fegyelmi vétségeikért agyon fognak löni két magyar bakát. Este egy népszínművet adtak, a király is a színházban volt. Amikor Blaha Lujza énekszámára került a sor Blaha Lujza odafordult a királyi páholy felé imára kulcsolta kezét és ezt a dalt kezdte énekelni. „De szeretnék a királyiál beszélni, hogyha szépen meg lehetne őt kérni, adjon pardont annak a két bakának, annak a két szegény magyar bakának“. Felvonás után Ferenc József azonnal elküldte adjutánsát, hogy vigye meg a két katonának a kegyelmet. Másnap délelőtt 10 órakor a próba alkalmával eljött a két katona egy hadnagy vezetésével és térdre borulva köszönte meg Blahánának az életét.

— **Merénylet a Mexikói elnök ellen** Londonból jelentik: Calles mexikói elnök ellen különös módon akartak merényletet elkövetni. Amikor az elnök a stadionban járt, egy ismeretlen ember a lába elé vetette magát. Alig hogy földet ért robbanás hallatszott, amelynek ereje az ismeretlen embert darabokra tépte. Az elnök sértetlen maradt. Azt hiszik, hogy az ismeretlen embernél bomba volt, amely a földre esés pillanatában felrobbant.

— **Eladta a kölcsönkért kerékpárt.** Petrás Pavle, kulpini lakos kölcsön kérte Gázso Jankó kulpini lakos kerékpárját, hogy ezzel Kiszácsra menjen menyaszonyához. Petrás azonban nem ment Kiszácsra, hanem 800 dinárért eladta a kerékpárt Glid Gyula kulpini lakosnak. Mikor ezt Gázso megtudta jelentette az esetet a kulpini rendőrségnek amely letartóztatta Petrás Pavlet és átadta a novisadi ügyészségnek.

— **Vakmerő rablás Csehországban.** Märsch Ostrauból jelentik: Tegnapi este 7 órakor négy álarcosrabló a Péterswaldéből Ostraubá vezető uton megtámadta a postakocsit. A rablók kényszerítették a kocsist, hogy álljon meg és adja át nekik a kulcsot. A rablók a kocsiból nyolcvanezer csehkrona értékű árut és postaküldeményt elraboltak, majd Szumbar irányában a sötétben eltűntek. Az eddigi nyomozás nem vezetett eredményre.

— **Tömeges lólopások.** A novisadi rendőrséghez az elmúlt héten huszöt lopását jelentették be. Szerdán éjjel 11 és 12 óra között Bukovácon négy lovat loptak Sztéfánovics Lázártól egy 12 éves 162 cm. magas pejaripát. A jelzéssel és egy 8 éves 163 cm. magas pejkancát, A jelzéssel hajtottak el, Paszarov Jovántól egy 157 cm. magas 12 éves B jelzésű kancát, Sztéfánovics Sztépántól pedig egy jelzés nélküli 6 éves pejaripát hajtottak el. Tegnapi éjjel 2 órakor a szerémi Veliki Radinci községből egy fehér kancát és egy fekete paripát loptak el. A hét elején pedig a szerbiai Dukovo községből hajtottak el három lovat.

— **A világ legkövérebb polgármestere.** Ez a ritka példány ezidőszent London-

ban tartózkodik. Különben Said-Naman pasa a neve és az egyiptomi Kobra város polgármestere. Londonban természetesen óriási feltűnést kelt, mert súlya nem kevesebb mint 335 font. Fuad király Marienbadba küldte lefogyni, de a fogyasztó kúra csak annyiban használt a hájas embernek, hogy összesen 30 fontot fogyott le. A londoni omnibuszokra csak úgy száll fel, ha a kocsiján van hely, mert a kocsiján belsőjébe már nem fér be az ajtó miatt. Óriási súlya dacára is repülőgépen érkezett Párisból Londonba. Amikor megkérdezték, hogyan utazott, a következőket mondta: Megállapítottam, hogy nem én, hanem a repülőgép fogyott le, amikor leszálltam...

— **Nagy vihar a Fekete tengeren.** Várnából jelentik: Az utóbbi napok rendkívüli időjárása súlyos szerencsétlenségeket okoz. A tengeren szokatlan viharok dühölnak. A Fekete tengeren olyan hatalmas orkán bömbölt, amilyenre a tengerészek nem emlékeznek. A szokásos tengeri vihar elől a hajók a kikötőkben igyekeznek menedéket keresni, de nem tudnak a kikötőbe jutni. A kikötőkből pedig egyetlen hajó sem indulhat el. Két nap óta minden közlekedés megbénult. A tenger hullámai a fenékről felkavart vízi növényeket hőmpölygetnek.

— **Eltűnt munkás.** Dolderer Antal 31 éves novisadi munkás, lakik Skerlics utca 31 szám alatt, e hó 9-én elutazott Szmederevoba, munkára. Szmederevoba azonban nem érkezett meg és családja sem kapott életjelet tőle. Családja feljelentésére most a rendőrség kereseti.

— **A világ legmagasabb háza.** New-Yorkból jelentik: 265 méter magas házat építenek New-Yorkban, amely a világ legnagyobb épülete és a misszionáriusok otthona lesz.

— **Ítélt a szovjet.** Kievből jelentik: A kievi szovjet törvényszék négy évi súlyos börtönrre ítélte Valkovszki Olga hercegnőt, Valkovszki herceg özvegyét. A hercegnőnek az volt a bűne, hogy kártyából jövedélt a vörös katonáknak és nem jószolt hosszú életet a szovjet uralomnak.

— **Japán repülők Európában.** Königsbergből jelentik: Az európai körútra indult japán repülők, ma reggel negyed 9 órakor indultak el Berinbe. Kavacui japán pilóta azonban mintegy tíz perc múlva visszatért, mint-hogy motorja defektust kapott.

— **Harc az egyházért Csehországban.** Prágából jelentik: Kassper közngrázi katolikus püspök pásztorlevelet adott ki a csehországi tanítószövetség közgyűlésén hozott határozat ellen, amelyben az egyház elleni harc támogatására hívják fel a szövetség tagjait és papságot. A püspöki körlevél elrendeli, hogy minden községben alakítsanak katolikus egyesületeket és a lelkesi hivatalban az iskola vezetőségénél és felettes hatóságánál jelentsenek fel minden tanítót, aki az egyház elleni irányban akarja befolyásolni a tanuló ifjúságot.

— **Merénylet készült a bécsi orosz követ ellen.** Bécsből jelentik. A hatóságok értesülést szereztek arról, hogy az itteni orosz követség illetve a csak néhány nappal ezelőtt akkreditált Bersin orosz követ ellen merényletet terveztek. A rendőrségi nyomozás eddig két orosz állampolgár letartóztatására vezetett, akik közül az egyik Borodin ezredes állítólag Bolgáriából érkezett Bécsbe. Állítólag valóban merényletet terveztek, közelebbi részleteket azonban a nyomozás még nem derített ki. Jól értesült helyen az ügyet olyan vonatkozásban ismerik, hogy a merényletről szóló jelentés arra vezethető vissza, hogy az orosz követségen tegnap egy jól öltözött férfi jelent meg és Bersin követtel óhajtott beszélni. Minthogy az illető saját maga hangoztatta azt a szándékát, hogy a követ ellen merényletet fog elkövetni, azt hiszik, hogy elmebetegről van szó.

— **Rablóvezérből szovjetagitátor.** Bukarestből jelentik: Konstancai jelentések szerint Terente hírhedt rablóvezér, a „mocsarak királya” újból feltűnt Dulcea körüli falvakban. Terente éveken keresztül nyugtalanította az egész Duna-delta lakosságát, mire nagyszámú készütséget vezényeltek ki, amely utászoztagok közreműködésével valóságos hajóvadászaton rendezett a rabló ellen, de eredménytelenül, mert Terente kiszökött az országból. Terentét hosszú idő múlva Hamburgban abban a pillanatban ismerték fel és fogták el, amikor hajóra szállt, hogy Amerikába menjen. Visszavitték Konstanzába, ahol bebörtönözték, de innen megszökött. Terente Oroszországba ment, ahol a szovjet kormány vendégszeretettel élvezte. Most azzal a megbízással jött vissza, hogy fejtsen ki kommunista propagandát a szegényebb lakosság között, akik előtt mindig népszerű ember volt. A hatóság intézkedéseket tett Terente kézrekerítésére. Egyidejűleg jelentik, hogy Monteanu a másik híres rablóvezér is újból felbukkant Trgoviste közelében. Kiderült, hogy Monteanu volt az, aki pár nappal ezelőtt Moroeniben meggyilkolta Bratu gazdag szövetgyáros feleségét és a Wertheim-szekrényt kifosztotta. Monteanu maga izente meg a csendőrségnek egy parasztyerekekkel, hogy ő volt a gyilkos.

— **Szabadiábra helyezték az olaszliszkai csodarabbit.** Két héttel ezelőtt letartóztatták a magyarországi olaszliszkai csodarabbit milliós bankjegyek hamisításával kapcsolatosan. Friedländer csodarabbit 600 millió korona ovadékat ajánlott fel szabadiábrahelyezése érdekében. A debreceni ítélőtábla tegnap elfogadta a 600 milliós betétkönyvet és így tegnap délelőtt szabadiábra helyezték Friedländer olaszliszkai csodarabbit.

— **Bűnös bábaasszonyok.** A novisadi törvényszék vádpanácsa tegnap jóváhagyta a vizsgálóbíró azon határozatát, amellyel vizsgálati fogságba helyezte Bauer Margit 37 éves kátyi bábaasszonyt Bauer Margit ez év aug. 2-án Zsablyán tiltott műtétet végzett a 17 éves Arnold Rézin és ezért 300 dinárt fogadott el. Valaki feljelentette Bauer Margitot és így került az ügyészség fogházába. — Hasonló büntetést miatt helyezte a vizsgáló bíró Parlics Jela paragai bábaasszonyt is vizsgálati fogságba. Parlics Jela azonban már nagyban üzte mesterségét, mert Rogics Mária és Anicsics Anica paragai lányokon végzett tiltott műtétet, Danilov Nenadnének pedig valami titkos szert adott, amittől ez súlyosan megbetegedett és hónapokig nyomta az ágyát. A vádpanács tegnap ülésen jóváhagyta a Parlics Jela ellen elrendelt vizsgálati fogságot.

— **Fiatal kommunista agitátor.** A novisadi ügyészség még ez év tavaszán letartóztatta Molnár Márko 20 éves szerémi (Jaruga) munkást akinél kommunista röpiratokat találtak és a moszkvai Komintern egy levelét, amit Beogradból kellett volna Novisadra hoznia és Crvencics Nikolának vagy Beszerményi Vaszilijének átadni. Miután ez ügyben a vizsgálat még nem nyert befejezést, a vádpanács tegnap a vizsgálat befejezéséig meghosszabbította Molnár Márkó vizsgálati fogságát.

— **Hamis ezerdinárosokat gyártottak.** A pancsevői csendőrség ez év tavaszán tiztagu társaságot fogott el, akik hamis ezerdinárosokat gyártottak. A pénzhamisítók közül Gyorgyevics Dragutiné szül. Sztaniszavlevics Milka 31 éves pancsevői asszony és Krcsedinac Száva özvegye szül. Dimitrijevic Anka maradtak vizsgálati fogságban. Miután a pénzhamisítás ügyében még nem fejezték be a vizsgálatot, a vádpanács tegnap egy hónappal meghosszabbította a két letartóztatott vizsgálati fogságát.

— **Saját üzletébe tört be.** Budapest-ről jelentik: A főkapitányságon ma érdekes ügyben kezdtek meg a nyomozást. Még néhány hónappal ezelőtt történt, hogy a Rákóczi uti Uránia házban levő Kálmán Jenő féle selyemkereskedésbe betörték, és mintegy 380 millió korona értékű különféle árukat loptak el. Azután derült csak ki, hogy az áruk a Viktória intézetnél biztosítva voltak és ezért Kálmán Jenő 389 millió korona összeget követel a biztosító intézettől. A biztosító intézet gyanusnak találta a betörést és ezért a főkapitányságon feljelentést tett, amelyben annak a gyanújának adott kifejezést, hogy Kálmán önbetörést rendezett és saját embereivel követte el üzletének kifosztását, hogy ezzel megmentse vagyonát a meginduló kényszeregyezség elől. Kálmánt tegnap előállították a főkapitányságon, ahol előzetes letartóztatásba helyezték. A rendőrségen ugyanis megállapították, hogy Kálmán két tettestársával maga követte el a betörést üzletébe. Az egyik tettestárs Molnár László kereskedőség, akit a rendőrség őrizetbe vett, a másik időközben megszökött.

Győződjön meg róla, hogy a legjobban fedezheti **D. D. za Eksplacaciju Drva-nál**, Novisad. Telefon 455. A Strand mellett.

„Tojástánc az igazság körül”

B. J. urnak fenti című a zsupa és a Makkabi ellen irányított kirohanására, bár sem tojás, sem táncügyekben nem vagyunk illetékesek, mégis szeretnénk egy pár szóval válaszolni, annyival is inkább, mert B. J. ur viszont „az igazság körül” látszik erős illetékességi hiányokat felmutatni.

Ami a zsupa elleni vádakot illeti, azok kivédése nem tartozik reánk, csak örömmel akarjuk ezuttal konstatálni, hogy még egy-két ilyen „alapos” támadás — és a zsupa hosszú életű lesz e földön.

Mindenek előtt tisztázzunk egy kérdést B. J. ur: Milyen okai lehetnek a Makkabinak arra, hogy „driblizzen”? Haszna van-e abból, ha a szept. 20-ra kisorsolt mérkőzés — mondjuk — november 20-ra halasztódik el? Erre ugy-e mindenki, aki csak nem professzionátusan üzi az igazság elhallgatását, kénytelen azt válaszolni, hogy ugyanannyi haszna illetőleg kára van, mint magának a Radnicsinak, mert a mérkőzés bevétele közös. Tehát a „dribli” könnyen felismerhető esete ugyebár nem áll fenn és azt tanácsolnánk, méltóztassék elfogadni a Makkabi funkcionáriusainak azt az okadatolását, amely szerint elkerülte a figyelmüket, hogy a mérkőzés zsidó ünnepre lett kisorsolva. Ez az ok normális térfogatu epehólyaggal bíró sportemberek számára teljesen plauzibilis.

Ami azt illeti, hogy a külföldi „cionista” csapatok ugyanakkor játszanak, az először is nem igaz, mert pl. a Hakoah 20-án nem játszik mérkőzést, másodsor engedje meg B. J. ur, hogy az teljesen a Makkabi belügye legyen, vajjon a zsidó vallás melyik parancsát óhajtja megtartani, bár itt már B. J. urtól aki — úgy tudjuk — „szintén zenész” nem mernők oly határozottsággal az illetékességet megtagadni. Mindenesetre szimpomatikus, hogy, a Radnicski vezetőségéből pont B. J. ur támad meg egy zsidó klubot, azért, mert az a vallás parancsaihoz akár vallásosságból, akár józólésből ragaszkodni merészel.

A Radnicski törekvő csapata igazán nem érdemelte meg, hogy az iránta megnyilvánuló általános szimpátiákat eldiplomázzák olyan urak, akik valóságos sportot csinálnak abból, hogy klubjukkal naponta legalább egy martiromságot szenvedtessenek és akik a másik klub minden megmozdulásában intrikát, magyarul „dribli” szimatolnak. S. P.

Az Achilles kerékpáregylet ország-uti versenyt rendez vasárnap. A sok tervezgetés és elhalasztás, a sok beszéd és kevés

Nagy szenzáció!

Nagy szenzáció!

A házasságszédelgő

Modern dráma a fővárosi életből

Főszereplők: Reinhold Schünzel, Erika Glössner és Erna Morena

Fényes kiállítás!

A nagyváros éjszakai élete!

cselekvés mostani idejében kellemesen ható kivélt képez az Achilles klub versenyrendezésére. Hetekkel ezelőtt kiirtak huszadikára az országúti házi versenyüket és azt novisadi szokástól eltérően elhalasztás, nélkül meg is tartják.

A versenyen férfi és női számok kerülnek lebonyolításra. A férfi verseny startja délután 3 órakor lesz, a nők 4 órakor indulnak. Start és cél Futaki út és Primorska ucca sarok. Utírány: Futaki út, Temerini út, Vaskapu és viszsa. A versenyre öt férfi és két női tiszteletdíjat tüztek ki. Nevezési határidő vasárnap délután 10 óra, a nevezéseket Hoffmann Fülöpnek kell átadni (Futaki út 12.). Nevezési díj nincs.

Összeállították a magyar válogatotat, amely vasárnap Budapesten az osztrákok ellen a következőképp áll fel: Zsák—Fogl II, Hungler II.,—Pesovnik, Buza, Kléber—Leitner, Molnár, Priboj, Holzbauer, Jeny.

Pályázati-szelvény

A vasárnapi mérkőzés eredménye:

Sombori Sport—NAK

Eredmény:

A pályázó neve és címe:

Ballett estély a színházban

Ma este különös művészi élvezetben lesz része a színház közönségének. Krutsay Erzsébet a budapesti opera volt szólótáncosnője és Milloss Aurél a Laban iskola tanítványa ballett estélyt rendeznek.

Krutsay Erzsébet már 10 éves korában tagja volt a budapesti operának, előbb ösztöndíjas tanítványa, utána pedig szóló táncosnő. Első önálló estélyét 1922-ben rendezte a pesti Vigadóban, óriási sikerrel. Azóta többször táncolt Bécsben és Budapesten mindig legőszintébb sikert aratva.

A mai ballett estélyen, balletten kívül, klasszikus táncokat is be fog mutatni. Bayer: Babatündére és Chopin Valse-je mellett a Sába királynőjének méhtánca legkiemelkedőbb számai műsorának.

Milloss Aurél a balletten kívül expresszionista táncokat fog bemutatni.

A nagysikerűnek ígérkező ballet estélyre jegyek Lipkovicznál kaphatók.

Arany standard Japánban. Japán a jövőhéten teszi meg az első lépéseket a viszonylagos arany standardhoz való visszatérésre. A japán bankoknál négy millió aranypénzt tesznek le, hogy tartalék alapot helyezzenek készszenlébe a japán valuta megszilárdítására.

Német—francia kereskedelmi tárgyalások. Párisból jelentik: A német kereskedelmi küldöttség ma délután ismét megjelent a kereskedelmi miniszteriumban. A két delegáció annak a szilárd felfogásának adott kifejezést, hogy a német francia tárgyalásokat mielőbb dűlőre vigyék. Javasataikat kölcsönös jegyzőkönyvben hozzák egymás tudomására, ezért Trendelenburg és munkatársa visszautaznak Berlinbe, hogy ezt a jegyzőkönyvet megszövegezzék.

Szegeden rizst termelnek. Szegedről jelentik: A mezőgazdasági egyesület kísérleti telepén rizstermeléssel próbálkoztak meg. Százhatvan négyszögöl területet vetettek be, amelyet ezen a héten arattak le és kicsépeltek. A termés minősége kitűnő és négy hónap alatt ért meg. A rizstermelés előfeltétele az, hogy a bevetés alá kerülő területek sokáig víz alatt álljanak.

Válságos helyzetben van egy régi német bank. Az 1860-ban alapított Hamburger Privatbank, azelőtt Volksbank kénytelen volt fizetéseit beszüntetni, minthogy szeptember 15-én két nagy ügyfele 240 ezer márkával, 16-án pedig 200 ezer márkával hátralékban maradt. Az intézet passzívait másfél millió márkára becsülik a magánfeleknél és mintegy egy millió márkára. Minthogy a bank semmi vonatkozásban nem áll a Commercielle privát bankkal általános felfogás szerint kénytelen lesz csődöt jelenteni.

Pénzbőség a jugoszláv pénzpiacra. Az utóbbi időben a jugoszláv pénzügyi helyzetek fölös tőkije igen felszaporodott. A pénzbőség már szinte krónikussá vált, mert a bankok megbízható, szolid, hitelkeresők hiányában tőkékik részére nem találhatnak elhelyezést. A helyzet következményeit levonva Zagrebban a bankok a betéti kamatlábát már két ízben leszállították. A példát követve most a szlovéniai tőkeerős intézetek is elhatározták, hogy október 1-ével a szabad betétek kamatlábát 5 százalékra, a kötött betétek kamatlábát pedig 7 százalékra szállítják le.

Olaszország valutapolitikája. Pár nappal ezelőtt Olaszországban váratlanul életbe léptették a devizarendeleetet, hogy ezáltal a lira további romlásának elejét vegyék. A legújabb hírek szerint a pénzügyminiszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a három: Banca d' Italia, Banca di Napoli és Banca d' Sicilia jegykibocsájtó intézet helyébe egy jegykibocsájtó intézetet alapítson. Az alapítandó intézet élére állítólag De Stefani volt miniszter, az ismert deflacionista van kizemelve.

Román — SHS transitó-forgalom

Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszterium megegyezett a román kormánnyal a tranzitó forgalom ügyében. A két országba mindent lehet szállítani, drágakövek nemesfémek, rozsaolaj és extrakt kivételével. A szállítás nemzetközi fuvarlevéllel történik.

A DUNA VIZALLÁSA

Szeptember 1-én reggel	—	—	—	342
Szeptember 2-án	"	—	—	360
Szeptember 3-án	"	—	—	380
Szeptember 4-én	"	—	—	398
Szeptember 5-én	"	—	—	415
Szeptember 6-án	"	—	—	432
Szeptember 7-én	"	—	—	449
Szeptember 8-án	"	—	—	464
Szeptember 9-én	"	—	—	474
Szeptember 10-én	"	—	—	477
Szeptember 11-én	"	—	—	472
Szeptember 12-én	"	—	—	461
Szeptember 13-án	"	—	—	448
Szeptember 14-én	"	—	—	437
Szeptember 15-én	"	—	—	406
Szeptember 16-án	"	—	—	391
Szeptember 17-én	"	—	—	376

Piaci árak szeptember 11-én:

Vígómarha la	—	—	—	9.—10.50
Borju	—	—	—	14.—17.—
Sertés	—	—	—	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	—	—	—	—
Bárány	—	—	—	11.—13.—
Vágott hal	—	—	—	20.—25.—
Hal	—	—	—	15.—20.—
Hal, apró	—	—	—	10.—14.—
Hízott lud kiló	—	—	—	17.—18.—
Sovány lud párja	—	—	—	90.—120.—
Fiatal lud párja	—	—	—	80.—100.—
Kacsa párja	—	—	—	50.—60.—
Pulyka pár	—	—	—	85.—100.—
Csirke, rántani való	—	—	—	35.—45.—
Tojás	—	—	—	1.—
Muhar széna	—	—	—	—60.—70
Szalma	—	—	—	—50

Szept. 17	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.25	—	—	178.25
Zürich	—	1086.—	1086.—	1931.—
Newyork	518.25	56.15	56.20	—
London	25.11	272.50	272.5/8	484.75
Páris	24.45	265.50	266.—	472.—
Milano	21.10	231.30	230.—	408.—
Prága	15.375	166.65	166.5/8	296.1/8
Berlin	123.30	1336.—	1337.—	2380.—
Budapest	0.007280	0.0790—	—	14.—
Brüsszel	22.50	—	254.—	432.—
Bécs	0.007320	0.0782—	0.0792—	14.—
Bukarest	2.60	26.75	—	—
Amsterdam	208.50	—	—	4020.—
Szótija	3.80	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloni	7.50	55.—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 szeptember 17, 5 óra

Bécs	0.0794—	Prága	166.50
Páris	264.50	Zürich	1086.50
Milano	234.50	London	272.85
Newyork	56.15	Budapest	—

Irányzat: mind áru, várakozó

Zagrebi tőzsde

1925 szeptember 17, 5 óra

Bécs	0.0793—	Prága	166.5/8
Páris	265.—	Zürich	1087.—
Milano	225.—	London	273.—
Newyork	56.15	Budapest	—

Irányzat: mind pénz, szilárd

Berlini tőzsde

1925 szeptember 17, zárlat

Bécs	59.49	Varsó	99.—
Páris	19.115	Prága	127.4
Milano	17.48	Zürich	8138.—
Brüsszel	18.44	Szótija	334.—
Beograd	778.—	Madrid	60.84
Budapest	000.5824	London	20.65
Amsterdam	168.14	Newyork	449.—

Magyar korona . . . 000.5884

Newyorki terménytőzsde

1925 szeptember 17, 9 óra

Buza kemény	165.—	Manitoba	153.25
Buza vörös	163.—	Mixed	154.—
Tengeri	—		109.25

Chicagoi terménytőzsde

1925 szeptember 17, 5 óra

Buza		Tengeri	
Szeptember	150.7/8	Szeptember	94.—
December	151.—	December	82.75
május 1926	154.—	május 1926	86.75

Irányzat: buza, tengeri szilárd (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 szeptember 17. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai IX, d.k.	—	kötés	255.—, 100 mm
szerémi Usancen, d.k.	—	kötés	250.—, 200 mm
szerémi 76-77, 2/1 d.k.	—	kötés	255.—, 200 mm

Tengeri

bácskai duplikát kassza	—	kereslet	175.—
bácskai IX,	—	kötés	177.50, 500 mm

Buzaliszt

bácskai nullás gg g k.d.	—	kötés	410.—, 100 mm
bácskai 6. sz. kenyérliszt	—	—	—, kinálat 250.—

Irányzat: nyugodt

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska“ kiadóhivatala.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralebent levő előfizetőinket és viszontelárúsítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel „Délbácska” kiadóhivatala.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

APRÓ HIRDETÉSEK

FÜSZERÜZLET berendezés-eladó. Cím Schmolka hirdetőben, Novisad. 1743-1

VASKERESKEDŐ SEGED, ki a műszaki és fűszer szakmában is jártas, szerb, német és magyar nyelvismerettel irodai, segédként, raktárnoki vagy utazói állást keres. Cím a kiadóban. 1746-1-2

Eredeti 35 H. P. SZÍVÓ-GÁZMOTOR, 8 H. P. magánjáró LOCOMOBIL és egy 110 volt, 16 amperes DINAMO olcsón eladó Fuchs Kristófnál, Stari-Vrbas. 1739-1-3

LAKÁS: 3 szoba, előszoba (parket), konyha, éléskamra, cselédszoba, stb. azonnal kiadó. Érdeklődni: Szávez Agrarnij Zajednicánál, Novi Sad, Miletičeva 19. 1744-1-2

HIRDETÉSEK

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy e hó 19-én, Mátyás király utca 25. sz. alatt

hentes- és mészárosáru

üzletet nyitok, ahol mindennemű friss, jó és olcsó hentes- és mészárosáruval szolgálhatok. Kérem a n. é. közönség szíves támogatását.

Teljes tisztelettel

Klinecz István, hentes és mészáros.

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermek-kalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Eladó telep

1/4 hold szőlővel, alkalmas házhelynek is, Darányi-telep II. csop. 35. szám, Kraxner-től balra III. ut. Bővebbet:

id. Bálint Ferencznél, Darányi-telep 1740 73. Gyepsor. 1-1

Ha kiadó lakása van,

jelentse be nálunk és mi díjtalanul legmagasabb bér mellett azonnal kiadjuk, Parnogmlina ulica 10. 1748 Udvarban jobbra. 1-1

FISCHER VLADIMIR és TÁRSA

NOVISAD

Kralja Petra ulica 23. (az udvarban) Telefon 364.

„Hafa Solid” harisnyák és keztyűk nagykereskedése és

„KETTENMARKE” (F. Peter's Nachfolger, Wien) gallérgyár gyári lerakata.

Csak nagyban! — Gyári árak!

Szombaton, Szüreti mulatság! Halpaprikás! Zene reggelig! Friss Must! Friss étel-italok!
szeptember 19-én Szücs Ferenc vendéglőjében, Kr. Matija u. 16.

Ha jól akar aludni, úgy tegyen ágyába **sodronyágybetétet** amelyet méret után a legjobb és legtartósabb kivitelben

Kramer Testvérek
sodronyáru gyárában, Novi Sad, Mali Liman szerezhet be.

Kiadók 1 és 2 szoba-konyhás lakások Parnogmlina u. 10, udvarban. Érdeklődés csak déli 12 órától kezdve.

Akik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvel megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők a „FŐKÖNYVELŐ” címre írjanak, Póstaflók szám 75

818-0

Gazdászok!

kik elhelyezkedni nem tudnak, vagy **tőkéjüket intenzív**

mezőgazdasággal

akarják gyümölcsöztetni, azok írjanak „Munka” jellegre a kiadóba. 1716-1-0

A LÉH JAKAB-féle
JUBILATE DEO
(ZENGJETEK ISTENNEK)

c. imádságos- és énekeskönyv újabb, szebb és bővített (VI.) kiadásban újra megjelent. Ezen könyv — gazdag tartalmánál fogva — 28 év alatt mindenfelé elterjedt. Ugy az iskolai növendékek, mint pedig a felnőttek előtt ez a legkedveltebb imádságos- és énekeskönyv. E könyv tartalmazza az összes szükséges imákat és letenyéket és 234 szebbnél-szebb éneket, mely énekek a legkedveltebbek és azért a legelterjedtebbek. Mostani külső kiállítása az eddigieknél sokkal kiválóbb. Kissé nagyobb; papírja finomabb, kötése szebb és erősebb. Ára félvászonkötésben 20 dinár. Minden 10 példány után 2 tiszteletpéldány jár. Kapható a kiadónál:

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papirkereskedésében Novisad, Kralj Petar ulica 30. szám, ahol egyéb iskolai és irodai szerek is kaphatók.

Raktárral bíró ház eladása.

Novisadon, a Pirosi-utca 60. számú házat vasárnap, szept. 20-án eladja Száva Popović háztulajdonos. A házban van vendéglő, italmérési engedéllyel és berendezéssel. A ház áll egy nagy táncteremből, 2 szobából, egy konyhából, egy előszobából, egy folyosóból, éléskamrából stb. A ház és telek összesen 50 □ öl. Ára 100.000 dinár. Komoly vevők mindennap megtekinthetik a házat. Azonnal be lehet költözni. 1696-1-7

Hirdetmény

Ezennel közzhírré tesszük, hogy a néhai gróf Chotek Rezső hagyatékához tartozó ingatlanokból a következő házak és telkek kerülnek Stárfutogon a jószágigazgatósági irodában szeptember hó 27-én délelőtt 9 órakor kezdődő nyilvános szóbeli önkéntes árverésen eladásra, még pedig:

1. A 725. számú ház, a volt igazgatósági irodaépület.
2. A 374. számú ház, a jelenlegi csendőrségi laktanya épület.
3. A 383. számú ház, a Dolezsál-féle ház.
4. A 992. „ „ a Majsch-féle ház.
5. A 399. „ „ a volt dr. Strone-ház.
6. A 397. „ „ a volt főerdészi ház.
7. A 419. „ „ a szegényház.
8. Az 515. „ „ a Temerini-utcában levő cselédház és

9. A 2339. parcella számú házhely, amely a jelenlegi igazgatósági irodával van szemben.

Árverési feltételek árverés megkezdése előtt fognak felolvasatni, illetve közzhírré tétetni, míg érdeklődők által már előbb megkivánt felvilágosítások bármely napon a jószágigazgatósági irodában megkaphatók.

Árverezők árverés megkezdése előtt a kiáltási ár 10%-át bányapénz fejében a futaki uradalmi pénztárnál vagy készpénzben lefizetni, vagy egy elfogadható pénzügyi intézetre szóló betét-könyvecskét letétbe helyezni tartoznak.

St. Futog, 1925. évi szeptember hó 15-én.

Uradalmi jószágigazgatóság
Stárfutog.

1725-1-3